

ANTIBIOTICUMGEBRUIK EN -RESISTENTIE BIJ DIEREN: RESULTATEN IN 2023 EN PERSPECTIEVEN VOOR DE TOEKOMST

De totale verkoop van antibiotica voor dieren in België is sterk gedaald met 21,7 % ten opzichte van 2022, met een cumulatieve daling van 62,4 % ten opzichte van het referentiejaar 2011. Net zoals de vorige jaren daalt ook in 2023 het percentage bedrijven met varkens, vleeskippen en vleeskalveren met een hoog antibioticagebruik nog verder. Over het geheel genomen zijn de resultaten voor 2023 positief, waaruit blijkt dat de huidige initiatieven effectief zijn en in de toekomst moeten worden voortgezet. Er zullen nieuwe maatregelen nodig zijn om alle belanghebbenden te ondersteunen bij de overgang naar een verminderd, verstandig en rationeel gebruik van antibiotica, ook in de gezelschapsdieren- en paardensector. Met dit in gedachten publiceert AMCRA vandaag haar nieuwe plan, "Visie 2030".

In de "[Visie 2024](#)" van AMCRA en in het [tweede antibioticumconvenant](#) werden reductiedoelstellingen voor de verkoop en het gebruik van antibiotica bij dieren vast gelegd. Voor 2023 werden volgende **resultaten** voor de verschillende indicatoren genoteerd:

	Resultaat ten opzichte van 2022	Cumulatief resultaat ten opzichte van 2011
Totale verkoop van antibiotica (doelstelling 2024: - 65% ten opzichte van 2011)	- 21,7 %	- 62,4 %
Verkoop van met antibiotica gemedicineerde voeders (doelstelling 2024: - 75% ten opzichte van 2011)	- 18,6 %	- 86,6 %
Verkoop van (fluoro)quinolones en 3de/4de generatie cefalosporines (doelstelling 2024: minstens - 75% ten opzichte van 2011)	- 7,9 %	- 75,8 %
Verkoop van colistine (doelstelling 2024: maximum 1 mg/kg biomassa)	+ 8,1 %	- 87 %

In het algemeen zijn de resultaten van de verkoopindicatoren positief, met uitzondering van colistine, een kritisch belangrijk antibioticum met hoogste prioriteit voor de volksgezondheid, waarvan de verkoop in 2023 is gestegen. Desondanks ligt de verkoop nog steeds ver onder de vastgelegde limiet (0,62 mg/kg ten opzichte van een limiet van 1 mg/kg biomassa). Volgens de AMCRA-aanbevelingen is colistine een antibioticum dat met voorzichtigheid moet worden gebruikt en nooit als eerste keuze mag worden ingezet in de diergeneeskunde. De oorzaken die hebben geleid tot een toename in het gebruik van colistine moeten worden geïdentificeerd en opgelost. De totale verkoop van (fluoro)quinolones daalde in 2023, maar bij vleeskippen werd een toename in het gebruik van deze klasse antibiotica gemeten. Preventieve maatregelen en doeltreffende alternatieven moeten systematisch worden ingevoerd voor de preventie en bestrijding van colibacillose en enterococcose, vaak voorkomende infecties bij vleeskippen die aan de basis liggen voor het gebruik van (fluoro)quinolones.

Er wordt eveneens gestreefd naar een maximum van 1 % van de veehouderijen in de alarmzone¹, dit zijn veehouderijen met een structureel hoog antibioticumgebruik, tegen eind 2024. Op basis van de gebruikscijfers die in 2023 zijn waargenomen, lijkt deze doelstelling realistisch voor alle diercategorieën behalve voor de vleeskalveren (10,2% van de veehouderijen in de alarmzone eind 2023). Ondanks de sterke daling die sinds 2018 is bereikt, zal deze sector nog extra inspanningen moeten leveren. Het verder zetten van bestaande en de implementatie van toekomstige initiatieven, maar ook de structurele samenwerking met andere sectoren, zoals de zuivel- en vleessector, zullen van doorslaggevend belang zijn.

Om de ambitie te onderstrepen om de reeds genomen stappen verder te zetten en de inspanningen uit te breiden naar alle sectoren, inclusief gezelschapsdieren en paarden, heeft AMCRA haar nieuwe "[Visie 2030](#)" gepubliceerd, die de doelstellingen en belangrijkste acties definieert voor een duurzaam en rationeel gebruik van antibiotica bij dieren in België tot 2030. De "Visie 2030" is opgesteld met een "One World, One Health, One Welfare"-aanpak, om de gezondheid van mens, dier en milieu te verbeteren, en met een bijzondere focus op de

¹ Definitie in bijlage 3 van het antibioticumconvenant 2021-2024: <https://favv-afscab.be/nl/antibioticaresistentie-het-nationale-convenant-2021-2024>

duurzaamheid van de veehouderij, nu en in de toekomst. Naast deze nieuwe AMCRA "Visie 2030" nemen de overheden stappen om in overleg met de betrokken partners, een nieuw antibioticumconvenant en een nieuw One Health Nationaal Actieplan tegen antibioticumresistentie uit te werken. Deze initiatieven ondersteunen het belang van de samenwerking tussen overheid en de sectoren om de doelstellingen te bereiken.

Voor meer informatie

Dr Fabiana Dal Pozzo – coördinator AMCRA

0479 56 04 20

fabiana.dalpozzo@amcra.be

AMCRA is het Kenniscentrum voor antibioticumgebruik en -resistentie bij dieren in België. AMCRA heeft als missie 1) voorkomen van antibioticumresistentie om volks- en diergezondheid en dierenwelzijn te vrijwaren, 2) streven naar een rationele reductie van antibioticumgebruik en een duurzaam antibioticumbeleid in de diergeneeskunde in België, 3) analyseren, communiceren en sensibiliseren. Voor meer informatie: www.amcra.be

Het "Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector" voor de periode 2021-2024 werd ondertekend door de Federale Overheid, vertegenwoordigd door de Ministers van Volksgezondheid en Landbouw, de sectororganisaties pharma.be, ABS, BFA, Boerenbond, FWA, de sectororganisaties (Landsbond Pluimvee en VEPEK), de dierenartsenverenigingen UPV, VeDa en SAVAB-Flanders, de gewestelijke ordes der dierenartsen (NGROD en CRFOMV), de dierengezondheidsverenigingen ARSIA en DGZ, de lastenboekbeheerders Belbeef, Belplume, Belpork, BVK vzw, Codiplan, MilkBE, AB Register en AMCRA.

Gedetailleerde resultaten zijn terug te vinden in het laatste [BelVet-SAC rapport](#). Een samenvatting van de resultaten en de activiteiten van het antibioticumconvenant kan geraadpleegd worden in de publieke rapporten, beschikbaar op de website www.amcra.be en www.favv.be.